

ראש השנה- הגיגים, ד"ר חזות גבריאלי
מדוע ראש השנה קודם ליום כיפור?

הסדר הזה שבו ראש השנה קודם ליום כיפור נוגד את: השכל הישר, מימד הזמן האובייקטיבי, השכל המשפטי ואת הבינה. נוגד, לכאורה ורק לכאורה.

כיצד מתבטאת הניגודיות שבסדר הימים הללו? בראש השנה האדם נידון על השנה שתבוא וביום כיפור הבא לאחר ראש השנה הוא מתכפר על השנה שעברה. בתווך מצויים עשרת ימי תשובה אשר מימד הזמן שלהם 'צבוע' בזמן עבר-עתידי גם יחד!! מצב נוגד את 'הבינה' לכאורה.

הגר"י בלאזר זצ"ל שאל בשם הגר"י סלנטר זצ"ל כך: **"מדוע לא צווה הקב"ה לעשות יום הכפורים מקודם, ואחרי שטיהרו מעוונותיהם יעשו ראש השנה ואז יוכלו לזכות ביום הדין לשנה טובה וברכה"?**

בשמו של הסלנטר מובאת התשובה הבאה. ליבו של האדם אינו נפתח בבת אחת, זוהי פעולה איטית המתרחשת בשלבים. סליחות ותקיעות שופר עשויות לפתוח את סגור הלב הקשה. עשרת ימי תשובה מעניקים את זמן ההסתגלות ההכרחי או אז יגיע הלב בהכנעה ליום הקדוש.

יותר מכך, קיים כאן גם יסוד של הדרגתיות בו אנו עוברים מדין הגשמיות: 'בני, חיי, ומזוני', הנדונים בראש השנה אל הנשגבות הרוחניות של יום כיפור בו נדונות נשמותינו. **"כאשר האדם יחם לבבו בבקשתו הגשמית אולי יוכל לצעוד הלאה אל הרוחני"**. כך או כך, הסברים אלו מתייחסים אל המימד הפסיכולוגי של התשובה. הקב"ה ריחם עלינו והפך את סדר המועדים הללו כדי להיטיב את סיכוינו לעמוד בדין.

עתה, ממרומי היכלו מגלה לנו הסלנטר כי עניין זה מכוון עד מאוד והוא תולדת חטאו של האדם הראשון. סדר המועדים לא היה כך בתחילה, טרם החטא. אופיו של יצר הרע שלאחר החטא, השולט בנו מאז ועד היום, היה גורם לכך, שלו היינו מתכפרים תחילה ורק לאחר מכן מגיעים למשפטנו ביום הדין, היינו מגיעים עם 'שולחן נקי שהתלכלך' אבל הלכלוך שבו בולט מאוד בשל ניקיונו שהתרחש רק עתה. במונחי הזמן- דווקא חטאי עשרת ימי תשובה היו עשויים להכריע את הדין.

לו יום כיפור היה קודם לראש השנה, אדם שהיה עובר את חווית יום כיפור ללא השפעה אמיתית על יצרו, היה עניין זה עצמו מתווסף לו לדינו והיה חלילה מחמיר את מצבו ואת נשמות ישראל. בלשונו: **"אשר לא יפלו זדוניות דינו מעם עצמו ויתווספו על דין יום הדין ויפג פילוגים בעם ישראל"**.